

**Gemeente
Rotterdam**

Veiligheid
Burgemeester
A. Aboutaleb

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: Joyce de Koning
Telefoon: 010-267 30 08
E-mail: kenniscentrumbibobbsd@rotterdam.nl

Ons kenmerk: M2311-7518 - 24bo003248

Onderwerp: Beleidslijn toepassing wet Bibob
Rotterdam

Datum: B&W 27 februari 2024

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

De beleidslijn toepassing Wet Bibob Rotterdam 2024 is op 27 februari door de bestuursorganen burgemeester en burgemeester en wethouders vastgesteld en wordt derhalve ter informatie doorgeleid.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

De beleidslijn toepassing Wet Bibob Rotterdam 2024 draagt bij aan de ambitie van het college 'Bestuurlijk Integer', zoals verwoordt in het coalitieakkoord 2022-2026 'Eén Stad'.

Toelichting:

Aanleiding

De beleidslijn toepassing Wet Bibob ('Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur') Rotterdam 2024 vervangt de beleidslijn toepassing Wet Bibob Rotterdam 2015. De beleidslijn ziet op de in de wet Bibob aangewezen gebieden: vergunningen, subsidies, vastgoedtransacties en overheidsopdrachten.

In het proces tot herijking zijn beleidskeuzes uit de voorgaande beleidslijn (2015) afgezet tegen de huidige inzichten. Ook zijn de meest recente wetwijzigingen meegenomen in de beleidslijn toepassing Wet Bibob Rotterdam 2024. Het gaat dan om de wijzigingen van de Wet Bibob (eerste en tweede tranche). Met deze wetwijzigingen heeft de wetgever onder meer een verruiming van het toepassingsbereik van de Wet Bibob, een verruiming van bevoegdheden voor bestuursorganen en een verruiming van informatiedeling gerealiseerd. De wetgever heeft hiermee beoogd bestuursorganen beter in staat te stellen een effectief Bibob-onderzoek te verrichten. Ten aanzien van de Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking is getreden, zal Bibob op dezelfde wijze worden toegepast, daar waar het bestaande bevoegdheden betreft.

Wet Bibob

De Wet Bibob is van toepassing op de in de wet aangewezen gebieden: vergunningen, subsidies, vastgoedtransacties en overheidsopdrachten.

Het is een hulpmiddel om de integriteit van de overheid te beschermen. In de wet is geregeld dat de gemeente onderzoek kan doen naar een partij die een vergunning of een subsidie aanvraagt of waarmee een overeenkomst wordt aangegaan.

Op basis van (eigen)onderzoek wordt bepaald of er gevaar dreigt dat een beschikking (subsidie of vergunning), vastgoedtransactie of overheidsopdracht wordt misbruikt. Hierbij kan het bevoegd gezag een advies aanvragen bij het Landelijk Bureau Bibob (LBB) om de mate van gevaar te bepalen.

Is er een ernstig gevaar dan kan het bevoegd gezag de aanvraag weigeren of afzien van het aangaan van een overeenkomst met betrokkene of een bestaande relatie beëindigen. Indien sprake is van minder gevaar, kunnen voorwaarden verbonden worden aan de beschikking, transactie of overeenkomst.

Hiermee wordt voorkomen dat de gemeente ongewild meewerkt aan criminele activiteiten en tegelijkertijd beschermt de gemeente de positie van ondernemers die eerlijk handelen. Het toepassen van de Wet Bibob is een preventief middel. Het inzetten van de Wet Bibob betekent niet dat er sprake is van (verdenkingen of vermoedens) criminele activiteiten.

Als er andere mogelijkheden zijn om een vergunning of een subsidie te weigeren dan wel in te trekken of om af te zien van een overeenkomst dan wel deze te beëindigen zullen die eerst worden ingezet. De toepassing van de Wet Bibob is daarmee een ultimum remedium.

In de beleidslijn bepaalt de gemeente in welke situaties een Bibob-onderzoek wordt gedaan en welke uitgangspunten daarbij worden gehanteerd met als doel duidelijkheid en transparantie voor een ieder die betrokken is bij vergunningen, subsidies, vastgoedtransacties en overheidsopdrachten..

De beleidslijn toepassing Wet Bibob Rotterdam 2024 bepaalt dat er in Rotterdam standaard Bibob-onderzoek wordt gedaan in een aantal genoemde risicobranches/risicogebieden of onder bepaalde voorwaarden. Daarnaast kan er ook een onderzoek gestart worden op basis van signalen. Dat kan op basis van eigen informatie maar ook bijvoorbeeld op basis van informatie van andere bestuursorganen, zoals politie en Openbaar Ministerie of het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum).

Relevante aspecten in de nieuwe beleidslijn

- Toepassing is standaard of signaal gestuurd. Hierbij geldt dat op basis van een signaal altijd een Bibob-onderzoek kan worden uitgevoerd.
- In beginsel zal geen Bibob-onderzoek worden uitgevoerd indien de betrokkene in de vijf jaren ervoor met positief resultaat is onderzocht op grond van de Wet Bibob. Voorwaarde is daarbij dat de situatie ongewijzigd (bedrijfsstructuur, financiering, zakelijke relaties etc.) is. Indien er aanleiding is (zoals kan blijken uit due diligence onderzoek, of doordat er sprake is van een gewijzigde activiteit) om aan te nemen dat er wijzigingen zijn, of indien er andere signalen zijn die op een risico wijzen, kan er wel een Bibob-onderzoek worden uitgevoerd. Deze bepaling voorkomt dat een betrokkene in eenzelfde project meerdere malen met een Bibob-onderzoek wordt geconfronteerd. Bonafide ondernemers worden hierdoor, indien er geen groot risico te verwachten is, niet met een onnodige lastendruk geconfronteerd.

- De beleidslijn biedt de mogelijkheid om bij aanwijzingsbesluit nieuwe risicocategorieën en gebieden aan te wijzen, indien signalen erop wijzen dat bepaalde branches of gebieden risico's met zich meebrengen. Met deze mogelijkheid kan meebewogen worden met ontwikkelingen in de maatschappij.
- Er zijn enkele nieuwe categorieën toegevoegd aan de bestaande opsomming risicocategorieën uit de voorgaande beleidslijn. Het gaat dan onder andere om geldwisselkantoren en de huisvesting van arbeidsmigranten.
- Horeca: Met de nieuwe beleidslijn zullen overnames categorie 3, 4 & 4+ (24-uurs horeca) standaard worden onderzocht.
- Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De bevoegdheden die zien op omgevingsplanactiviteiten in deze nieuwe wet zijn in het beleid meegenomen. Daar waar bestaande bevoegdheden vanaf 1 januari onder het bereik van de Omgevingswet vallen, zal Bibob op dezelfde wijze worden toegepast.

Vanaf 1 januari is de bevoegdheid tot het beslissen op een aanvraag tot het wijzigen van een omgevingsplan een omgevingsplanactiviteit en kan bij deze bevoegdheid de Wet Bibob worden toegepast. De bevoegdheid om te beslissen op een aanvraag tot het wijzigen van een omgevingsplan is van uw gemeenteraad. Gelet op het feit dat voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet bij uitoefening van de vergelijkbare bevoegdheid door uw gemeenteraad geen bevoegdheid bestond om Bibob-onderzoek te doen en ons college de mogelijkheid heeft om voor andere omgevingsplanactiviteiten in hetzelfde proces een Bibob-onderzoek uit te voeren, bestaat er op dit moment geen noodzaak om deze specifieke bevoegdheid mee te nemen in dit beleid. De komende periode wordt dit gevolgd.

- Verkoop vastgoed: De gemeente zal voortaan altijd eigen onderzoek verrichten bij een vastgoedtransactie die ten doel heeft gemeentelijk vastgoed te verkopen.
- Inkoop van zorg: De gemeente kan de Wet Bibob sinds de laatste wetswijziging ook toepassen bij de inkoop van zorg (Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet) middels zogeheten 'open house procedures'. In de beleidslijn is nu geregeld dat in alle gevallen Bibob-onderzoek wordt toegepast, alvorens de gemeente een overeenkomst aangaat met de betreffende zorgaanbieder.
- Eigen onderzoek: Het Bibob-onderzoek start met een eigen onderzoek, waarbij als eerste handeling het Bibob-vragenformulier wordt toegestuurd en informatie bij de betrokkene wordt opgevraagd. De beleidslijn biedt daarbij de mogelijkheid om het vragen om informatie gefaseerd toe te passen. Dat houdt in dat in voorkomende gevallen bij de start van een Bibob-onderzoek waarbij het Bibob vragenformulier moet worden ingevuld, de betrokkene wel alle vragen dient te beantwoorden, maar nog niet alle documenten hoeft aan te leveren. Naar aanleiding van de beantwoording kan vervolgens gericht om nadere informatie worden gevraagd.

Toepassing Wet Bibob per aangewezen gebied, zoals in de beleidslijn 2024 is opgenomen:

▪ Vergunningaanvragen horeca:

Bij deze vergunningen wordt bij iedere aanvraag een Bibob-onderzoek gestart.

Uitzondering is dat bij overnames van horeca inrichtingen niet standaard onderzoek zal worden gedaan in de exploitatiecategorie 1 of 2 als bedoeld in de 'Horecanota

Rotterdam, Stedelijk beleidskader vergunningen, toezicht en handhaving' en de daaropvolgende horecanota's.

▪ Omgevingsvergunningen:

Het gaat hier om de bouwactiviteit, de omgevingsplanactiviteit en de milieubelastende activiteit. Bij de omgevingsvergunning bouwactiviteit hanteert het college een (drempel)bedrag van €1.000.000,-, alvorens een Bibob-onderzoek wordt opgestart. Naast het drempelbedrag hanteert het college risicocategorieën en risicogebieden waarbij altijd een onderzoek wordt gestart. Voor een aanvraag m.b.t. een bouwactiviteit die binnen een risicocategorie of risicogebied valt geldt daarnaast een drempelbedrag van €10.000. Ook bij milieubelastende activiteiten zijn risicocategorieën genoemd zoals vuurwerkhandel en inrichtingen voor gebruik en/of opslag van wapens en munitie.

▪ Subsidies:

Bij een aanvraag voor een subsidie wordt een onderzoek gestart indien de aanvraag betrekking heeft op nader aangewezen risicogebied of een als risicogevoelig aangemerkte subsidie(regeling).

▪ Vastgoedtransacties:

De gemeente zal altijd eigen onderzoek verrichten voor zover de vastgoedtransactie ten doel heeft gemeentelijk vastgoed te verkopen.

- Voor de overige vastgoedtransacties wordt enkel in bepaalde gevallen eigen onderzoek verricht, alvorens een beslissing wordt genomen over het aangaan van een vastgoedtransactie. Als het de uitgifte van grond betreft, wordt onderzoek verricht indien de onroerende zaak waarop de vastgoedtransactie betrekking heeft een waarde heeft van ten minste € 1.000.000. Bij de totstandkoming van deze drempelwaarde zal gekeken worden naar de totale kosten, die met het project waarop de grond betrekking heeft, gemoeid zijn (kosten voor de aankoop van de grond plus de kosten van het hierop te realiseren bouwproject). Voor alle vastgoedtransacties geldt bovendien dat ook onderzoek wordt verricht indien de onroerende zaak waarop de vastgoedtransactie betrekking heeft naar het oordeel van de gemeente beeldbepalend is dan wel symbolische waarde heeft, of zal worden gebruikt binnen een van de genoemde risicocategorieën.

▪ Overheidsopdrachten:

Er kan een Bibob-onderzoek worden uitgevoerd indien de overheidsopdracht betrekking heeft op de zorgsector. Hiernaast kan ook een Bibob-onderzoek worden opgestart in de gevallen waarin een gedragsverklaring aanbesteden naar het oordeel van de gemeente ontoereikend is voor een beoordeling van de integriteit van de gegadigde. Tot slot kan de gemeente nadere risicocategorieën aanwijzen.

Vervolg

De beleidslijn toepassing Wet Bibob Rotterdam 2024 staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van de organisatorische inbedding van Bibob in de gemeentelijke organisatie. De volgende onderwerpen worden verder uitgewerkt en opgepakt in 2024:

- Opstellen en vaststellen van een concern breed Bibob werkproces
- Opstellen en vaststellen van concern brede werkwijze en afspraken, met aandacht voor eenduidige governance, balans tussen aanbod, capaciteit en omgang schaarste.
- Lerende organisatie, met aandacht voor het verhogen van de bewustwording voor risico's op ondermijning binnen de processen van de gemeente. Dit past ook binnen de Aanpak Ondermijning. Ook de mogelijkheid voor het aanwijzen van nieuwe risico-indicatoren of gebieden wordt organisatorisch verankerd.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Bij het opstellen van de beleidslijn is rekening gehouden met de uitvoerbaarheid. Daarnaast wordt in het proces van de implementatie van de beleidslijn binnen de gemeentelijke organisatie gekeken naar de balans tussen aanbod, capaciteit en omgang met schaarste.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

J.H. Meijer, L.s.

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage(n):

De beleidslijn toepassing Wet Bibob Rotterdam 2024